

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Кабінет Міністрів України

Верховна Рада України
Комітет з питань бюджету

Рахункова палата

Про результати перевірки

Міністерство фінансів України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 16.01.2023 № 903/1/1-23 до листа Рахункової палати від 09.01.2023 № 16-55, а також на виконання листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 16.01.2023 № 04-13/12-2023/9618 до листа Рахункової палати від 09.01.2023 № 16-54 та листа Рахункової палати від 09.01.2023 № 16-56 опрацювало Звіт про результати аналізу фактичного стану та оцінки впливу законодавства на повноту і своєчасність сплати непрямих податків до державного бюджету, затверджений рішенням Рахункової палати від 20.12.2022 № 26-10, та доповідає.

Щодо підготовки та внесення змін до підпункту 14.1.178 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) у частині визначення доступного для розуміння та застосування на практиці терміна «податок на додану вартість» як непрямого податку, що встановлюється як надбавка до ціни товарів (робіт, послуг) і сплачується споживачем під час придбання товарів (робіт, послуг) за ціною, збільшеною на суму цього податку, відповідно до норм розділу V Кодексу на всіх стадіях виробництва, обігу товару, виконання робіт і надання послуг

У рішенні Рахункової палати не зазначено, які саме проблеми виникають під час практичного застосування поняття «податок на додану вартість», відсутні обґрунтування необхідності внесення відповідних змін до Кодексу.

Пунктом 6.1 статті 6 Кодексу визначено, що податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до Кодексу.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000D72D2C00761F9800](#)

Підписувач [Єрмоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [04.08.2021 0:00:00](#) по [03.08.2023 23:59:59](#)

Міністерство фінансів України

35040-02-3/4210 від 13.02.2023 №198/05-1 від 14.02.2023

Відповідно до підпункту 14.1.178 пункту 14.1 статті 14 Кодексу податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Кодексу.

Пунктом 193.1 статті 193 Кодексу визначено, що ставки податку на додану вартість встановлюються від бази оподаткування в розмірах 0 відсотків, 7, 14 та 20 відсотків.

Водночас підпунктом 194.1.1 пункту 194.1 статті 194 Кодексу визначено, що податок на додану вартість становить 20 відсотків, 7 і 14 відсотків бази оподаткування та додається до ціни товарів/послуг.

Відповідно до пункту 23.1 статті 23 Кодексу базою оподаткування визнаються конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування. База оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

Також Кодексом визначено, що база оподаткування і порядок її визначення встановлюються для кожного податку окремо.

База оподаткування податком на додану вартість у разі постачання товарів/послуг на митній території України, ввезення на митну територію України та вивезення з митної території України, а також у разі здійснення особливих операцій визначається відповідно до статей 188 – 192 Кодексу.

Слід зазначити, що норма Кодексу стосовно визначення поняття «податок на додану вартість» та механізм застосування податку на додану вартість до бази оподаткування діє з дати набрання чинності Кодексом – з 01.01.2011 та у практичному застосуванні протягом багатьох років не викликає запитань у платників податку та контролюючих органів.

Тобто суть поняття «податок на додану вартість» є зрозумілою та доступною для застосування на практиці, а тому вважаємо внесення змін до підпункту 14.1.178 пункту 14.1 статті 14 Кодексу недоцільним.

Також зазначаємо, що у зв'язку з набуттям статусу кандидата на вступ до ЄС Україна взяла на себе зобов'язання адаптації українського законодавства до законодавства ЄС, зокрема до Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 року про спільну систему податку на додану вартість (далі – Директива 112).

За результатами тривалої роботи з наближення українського податкового законодавства до Директиви 112 Мінфін отримав висновок від Генерального директорату з питань податків та митного союзу Європейської Комісії щодо імплементації Директиви 112 (лист від 25.01.2021 № Ares (2021) 592349) з підтвердженням, що українське податкове законодавство з податку на додану вартість у цілому відповідає законодавству ЄС.

Тобто наразі податкове законодавство України як кандидата на вступ до ЄС з питань оподаткування податком на додану вартість відповідає європейському законодавству.

Водночас, ураховуючи тенденції до змін, які відбуваються в європейському законодавстві, Україна здійснює подальшу роботу з адаптації національного законодавства до законодавства ЄС з питань оподаткування податком на додану вартість. Під час такої адаптації також буде здійснено приведення термінології, яка застосовується в Кодексі, до положень Директиви 112.

Щодо підготовки та внесення змін до Кодексу стосовно усунення неузгодженості двох норм Кодексу (підпункт «в» пункту 193.1 статті 193 Кодексу та пункт 74 підрозділу 2 розділу XX Кодексу) у частині оподаткування податком на додану вартість за ставкою 7 відсотків операцій з постачання послуг з тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010)

Норма підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 Кодексу щодо оподаткування податком на додану вартість за ставкою 7 відсотків постачання послуг з тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010) є нормою постійної дії.

Норма пункту 74 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу щодо оподаткування податком на додану вартість за ставкою податку на додану вартість 7 відсотків операцій з постачання послуг з тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010) з 01.01.2023 втратила чинність.

У зв'язку з тим не має необхідності щодо внесення змін до Кодексу.

Щодо підготовки законопроекту щодо внесення змін до частини першої статті 271 Митного кодексу України в частині удосконалення терміна «мито», зокрема визначення як непрямого податку

Слід зауважити, що зазначена рекомендація Рахункової палати не може бути реалізована, з огляду на те, що митне законодавство Європейського Союзу не передбачає визначення мита як непрямого податку, натомість пунктами 20 та 21 статті 5 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 09.10.2013 про встановлення Митного кодексу Союзу передбачено, що «ввізне мито» означає мито, що підлягає сплаті за ввіз товарів, «вивізне мито» означає мито, що підлягає сплаті за вивезення товарів.

Відповідно до пункту 1 статті 2 Регламенту Ради (ЄС) № 1186/2009 від 16.11.2009 про заснування режиму Співтовариства щодо звільнення від сплати мита:

«ввізні мита» означає митні платежі та збори еквівалентного впливу, а також сільськогосподарські збори та інші ввізні збори, передбачені відповідно до спільної сільськогосподарської політики або спеціальних домовленостей, що можуть бути застосовані до певних товарів, отриманих у результаті перероблення сільськогосподарських продуктів;

«вивізні мита» означає сільськогосподарські збори та інші вивізні збори, передбачені відповідно до спільної сільськогосподарської політики або спеціальних домовленостей, що можуть бути застосовані до певних товарів, отриманих у результаті перероблення сільськогосподарських продуктів.

Слід зауважити, що відповідно до статті 84 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII (далі – Угода), Україна взяла на себе зобов'язання щодо поступового наближення до митного законодавства Європейського Союзу, як це визначено додатком XV до Угоди.

Відповідно до рішення від 25.10.2022 № 1/2022 Комітету Асоціації Україна – ЄС у торговельному складі щодо оновлення додатка XV до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, додаток XV до Угоди замінюється додатком до цього рішення.

Зазначений додаток передбачає, зокрема, впровадження розділів I та II Регламенту Ради (ЄС) № 1186/2009 від 16.11.2009 про заснування режиму Співтовариства щодо звільнення від сплати мита, а також впровадження та наближення окремих положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 09.10.2013 про встановлення Митного кодексу Союзу.

Щодо узгодження Закону України від 17.07.1997 № 468/97-ВР «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» з нормами Закону України від 04.06.2020 № 674-IX «Про Митний тариф України»

Відповідно до рішення Рахункової палати від 14.09.2021 № 20-2 (абзац другий пункту 3.1) зазначене питання доручено врегулювати Міністерству економіки України та Міністерству аграрної політики та продовольства України.

У разі надходження від зазначених міністерств законопроекту для врегулювання порушеного питання Мінфін розгляне його в установленому законодавством порядку.

Водночас зазначаємо, що з 01.01.2023 Закон України від 04.06.2020 № 674-IX «Про Митний тариф України» втратив чинність відповідно до Закону України від 19.10.2022 № 2697-IX.

Щодо підготовки та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України стосовно внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету» з метою визначення органу, відповідального за контроль за справами надходжень до державного бюджету за ККДБ 15030000

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 6 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 106» за Держмитслужбою закріплено контроль за справами надходжень до державного бюджету за ККДБ 15030000 «Особливі

види мита та сезонне мито», 15030100 «Спеціальне мито», 15030200 «Антидемпінгове мито», 15030300 «Компенсацийне мито», 15030400 «Додатковий імпорнтний збір», 15030500 «Сезонне мито».

Щодо забезпечення розроблення та впровадження інформаційної системи «Митний аудит» з одночасним запровадженням технічних можливостей програми щодо введення в базу даних деталізованої інформації про результати проведення документальних перевірок у розрізі митниць, платників податків, видів перевірок тощо, а також передачі даних митними органами до податкових органів про виникнення податкового боргу зі сплати митних платежів за результатами проведених перевірок суб'єктів ЗЕД

Наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 «Про реалізацію рішення Комітету з управління інформаційними технологіями у системі управління державними фінансами» затверджено Стратегічний план цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів та Портфель проектів цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації у митній справі (далі – Портфель).

Портфелем передбачено створення та впровадження Програмно-інформаційного комплексу (далі – ПІК) «Митний аудит. Центр» у рамках проекту «Створення нової Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів – ЄАІСМО та автоматизованої системи митного оформлення. Центральний компонент – «АСМО. Центр», що реалізується за кошти державного бюджету.

Модуль «Реєстр податкових повідомлень-рішень» Єдиної автоматизованої інформаційної системи», який є складовою ПІК «Митний аудит. Центр», введено в дослідну експлуатацію відповідно до наказу Держмитслужби від 31.10.2022 № 471.

Зазначений модуль має технічну можливість автоматизованої передачі до Державної податкової служби України інформації щодо прийнятих митними органами податкових повідомлень-рішень, у тому числі за результатами проведених документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, та інформації про податковий борг, який виникає у разі непогашення у встановлений законодавством строк сум грошових зобов'язань, визначених митними органами.

Щодо забезпечення внесення змін до наказу Мінфіну від 23.01.2015 № 14 «Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку» (далі – наказ № 14) у частині посилання на декларацію з акцизного податку, як це передбачено статтею 223 Кодексу

Порушене питання буде опрацьовано під час підготовки чергових змін до наказу № 14.

Щодо розроблення та впровадження ефективних заходів контролю податковими органами за реалізацією у роздрібній мережі алкогольних напоїв, немаркованих марками акцизного податку

Верховна Рада України 12.01.2023 прийняла у першому читанні проекти законів України:

«Про забезпечення електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах» (реєстр. № 8286 від 15.12.2022), поданий народними депутатами України Гетманцевим Д. О. та іншими;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» (реєстр. № 8287 від 15.12.2022), поданий народними депутатами України Гетманцевим Д. О. та іншими.

Цими законопроектами з метою забезпечення комплексного контролю, зокрема за виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею алкогольними напоями, а також у зв'язку з необхідністю адаптувати законодавство України в частині обігу підакцизних товарів до директив Європейського Союзу передбачено запровадити електронну марку акцизного податку, яка наноситься на пляшку (одиничну упаковку) всіх алкогольних напоїв.

Щодо забезпечення вдосконалення методик з прогнозування надходжень з ПДВ, акцизного податку і мита та покращення обґрунтованості індикативних показників цих надходжень, що доводяться до виконання ДПС і Держмитслужбі

Згідно з положеннями Бюджетного кодексу України Міністерство фінансів України на підставі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та аналізу виконання бюджету у попередніх та поточному бюджетних періодах визначає загальний рівень доходів бюджету.

Прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку країни на відповідний бюджетний період розробляються Міністерством економіки України та є вхідними показниками для прогнозування доходної частини бюджету.

Реалістичність вхідних макроекономічних параметрів економічного і соціального розвитку країни істотно впливає на точність прогнозу доходів бюджету.

З метою покращення рівня виконання прогнозних показників доходів Мінфін постійно здійснює роботу з осучаснення та удосконалення методик прогнозування надходжень бюджету, водночас доцільно також розглядати вдосконалення методології прогнозування макропоказників економічного і соціального розвитку держави.

Заступник Міністра

Роман ЄРМОЛИЧЕВ